

Budapesti Corvinus Egyetem
Gazdálkodástani Doktori Iskola

MAB-kód: D127

Az akkreditációs monitoreljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2024. szeptember 6-i ülésén hozott
2024/4/XXII/1. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően.....	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése	3
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	4
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	4
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	5
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	5
ESG 1.5 Oktatók	6
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	6
ESG 1.7 Információkezelés.....	7
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	7
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	7
IV. Látogató Bizottság.....	8
V. Melléklet.....	9
V.1 Értékelőlap	9

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelte a Budapesti Corvinus Egyetemen működő Gazdálkodástani Doktori Iskola (D127) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2022/1/VIII/1. sz. határozatával 2024 tavaszán lefolytatandó monitorvizsgálat mellett akkreditálta 2027. január 28-ig.

II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A doktori iskola (a továbbiakban: DI) határidőre megküldte a monitoreljáráshoz szükséges beszámolót, melyet a Látogató Bizottság (továbbiakban: Bizottság) a kapcsolódó szabályzati dokumentumokkal és nyilvános felületekkel együtt megvizsgált.

A Bizottság a szakértői feladat elvégzése érdekében néhány monitorfeltétel esetében hiánypótlást kért a DI-től. A Bizottság megállapítja, hogy az akkreditációs eljárás során megfogalmazott, ESG (vagy akár jogszabályi) megfeleléshez kapcsolódó monitorfeltételek javítása nem minden esetben történt meg. A 12 megfogalmazott monitorfeltételből a DI 8 esetben megfelelt szinten, 2 esetben részlegesen megfelelt szinten, 2 esetben nem megfelelt szinten hajtott végre fejlesztéseket.

Megjegyzendő, hogy a Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Szabályzata több alkalommal módosult, ugyanakkor a BCE doktori képzéseire/iskoláira vonatkozó egységes Minőségbiztosítási Szabályzat az akkreditációs eljárás lefolytatása óta változatlan. Megállapítható, hogy a DI képes reagálni a környezeti változásokra és érzékelhető, hogy a 2020-tól hatályos Minőségbiztosítási Szabályzat túl sok adminisztrációval járó folyamatokat rögzít, mégsem látható a tapasztalatok alapján változtatás, fejlesztés. Szükséges annak figyelemmel kísérése, hogy a Minőségbiztosítási Szabályzatban meghatározott operatív minőségbiztosítási feladatok hogyan hatnak a doktori iskolák terhelésére. Ebben az egyetemi szintű minőségirányítási háttérszervezet segítségét javasolt igénybe venni, hogy az egyetemi és a doktori képzés minőségbiztosítási folyamatainak illeszkedése erősödni tudjon.

A Bizottság javaslata: *a Gazdálkodástani Doktori Iskola monitorbeszámolóját elfogadja és javasolja az akkreditációs hatály fenntartását.*

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

A DI akkreditációs jelentésében fejlesztendő területként került meghatározásra az intézmény doktori képzéseinek minőségbiztosítási szabályzata által rögzített, de még be nem vezetett eljárásainak, kiemelten az intézkedési terv implementációja. Valamint az ugyancsak e szabályzat által meghatározott minőségbiztosítási beszámoló összeállítási és értékelési gyakorlatának kialakítása és összekapcsolása az intézkedési terv korrekációjával.

Megállapítható, hogy a DI monitorbeszámolójában nem reagált erre a monitorfeltételre. A beszámolóban leírtak alapján megállapítható, hogy intézményi szinten a doktori iskolákat érintő célok és indikátorok meghatározásra kerülnek (erre hoztak példát hiánypótlás keretében), mely alapján a fejlesztési javaslatnak történő részleges megfelelés indokolható. Amennyiben az intézkedési tervek intézményi szinten kerülnek meghatározásra, úgy javasolt a szabályzat módosítása, amennyiben pedig a DI-re hárul továbbra is e feladat, úgy mindenképpen javasolt a mechanizmus kiépítése.

A minőségbiztosítási területen mindenképpen fejlesztendő területként jelentkező, a minőségbiztosítási beszámoló összeállítási és értékelési gyakorlatának kiépítését célzó monitorfeltétel esetében nem történt igazolható előrelépés. Bár a monitorbeszámoló jelzi, hogy 2024-től a DI beszámolói a honlapon nyilvánossá válnak, mindez a monitor vizsgálat időpontjában nem volt megfigyelhető.

A DI monitorbeszámolója kitért továbbá az akkreditációs jelentés ajánlásaiban foglaltak mentén történő előrelépésekre, lehetőségekre, beszámolva a racionálisan elérhető eredményekről.

Összességében megállapítható, hogy az első monitorfeltétel mentén fenntartott gyakorlat részlegesen megfelel az akkreditációs jelentésben megállapítottaknak, míg a második monitorfeltételben foglaltak egyelőre nem felelnek meg.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A Bizottság jelentésében fejlesztendőként jelölte meg a kurzusfejlesztési és értékelési folyamatok szabályozottságának növelését, a döntési pontok és kompetenciák pontos szabályozását. A DI Működési Szabályzata módosításra került, az új Működési Szabályzat elérhető és letölthető. Egyértelművé vált, hogy a programigazgatók feladata a programspecifikus kötelező és szabadon választható tantárgyak fejlesztése és értékelése. Így ezt a fejlesztendőként megjelölt feladatot megfelelően teljesítették.

A másik fejlesztendő feladatként a Bizottság kérte, hogy a 2021-es évfolyam Képzési Tervében a DI tüntesse fel az új, gazdasági etika és spiritualitás specializációhoz tartozó tantárgyakat.

Ezt a DI úgy oldotta meg, hogy a “Gazdaság etika és spiritualitás” specializáció beolvadt a “Fenntarthatósági menedzsment” programba. Így a monitorbeszámolóban erre a fejlesztendő területre a DI által hozott intézkedés és értékelése a megfelelt minősítést kaphatja.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

A komplex vizsga értékelésének szabályozását a 2016–2022 között kezdő évfolyamokra érvényes szabályzó dokumentumokban javították. Egyedül a *Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Szabályzata 2016. szeptember 1. után indult képzés esetén c.* dokumentumban van még jogszabályi megfelelés szempontjából megkérdőjelezhető szabályozás, de az érintett évfolyamok mindegyik már túl van a komplex vizsgán. A monitorfeltétel teljesítése így összességében megfelelt szinten teljesült.

A disszertáció és tézisfüzet terjedelmére, benyújtandó példányszámára és formai követelményeire vonatkozó előírásokat az intézmény megfelelt szinten rögzítette. Megjegyzendő, hogy a honlapon elérhető tájékoztatók között tartalmi eltérés van (*A doktori értekezés tézisgyűjteményével (magyar és angol) szemben támasztott formai követelmények c.* és *A doktori értekezéssel szemben támasztott formai követelmények c.* dokumentumok). Ezeket mindenképp fontos összehangolni.

A DI Működési Szabályzata a komplex vizsga elméleti vizsgarészét az alábbiak szerint szabályozza: “Az írásbeli modul egy előzetesen benyújtandó, a doktorandusz saját kutatási témájában való *kutatásmódszertani jártasságát igazoló esszé* elkészítését, míg a szóbeli modul az azzal kapcsolatos *szakmai-tudományos, kifejezetten kutatásmódszertani fókuszú diskurzusban* való közreműködést jelenti. A disszertációs részben a doktorandusz előadás formájában ad számot szakirodalmi ismereteiről, beszámol kutatási eredményeiről, ismerteti a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási ütemtervét, valamint a doktori disszertáció elkészítésének és az eredmények publikálásának ütemezését.”. A benyújtandó tanulmány két részből épül fel: a készülő disszertáció kutatási tervéből (research design), valamint a kutatási téma kritikai szakirodalmi elemzéséből (literature review). (Dőlt kiemelések a Bizottságtól)

A komplex vizsgát – az Nftv. 72. § (5) bekezdésének megfelelően – az Országos Doktori Tanács által meghatározott elvek mentén szükséges megszervezni. Ez alapján az elméleti vizsgarész a vizsgázó elméleti felkészültségét méri. A vizsgázó legalább két tárgyból/témakörből tesz vizsgát (a vizsgának lehet írásbeli része is), amely során a doktorandusz a vonatkozó tudományág szakirodalmában való tájékozottságáról, aktuális elméleti és módszertani ismereteiről ad számot. A tárgyak/témakörök listáját a DI képzési terve előre rögzítetten tartalmazza, mivel a komplex vizsga követelményeit a doktori program meghirdetésekor közzé kell tenni (ld. 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet 12/A. §. (1) bekezdés). Mindez nem váltható ki a hallgatók által önállóan írt kutatómódszertani esszével, még akkor sem, ha erre a vizsgarészre úgy tekint a DI, mintha két kutatómódszertani témájú tárgyból (pl. *Data Analysis for Business*, *Multivariate Statistics*, *Qualitative Methodology*) előre adott témakörökből felelne a hallgató. A DI jelenlegi szabályzata alapján az sem könnyen értelmezhető, hogy mennyiben más a *“saját kutatási témájában ... esszé”* és a *“számot ad szakirodalmi ismereteiről, beszámol kutatási eredményeiről”*, miközben a szabályzat rögzíti, hogy a benyújtandó tanulmány *„egy úgynevezett értekezéstervezetet megalapozó dokumentum”*, mely *„kifejezetten legyen alkalmas arra, hogy annak alapján [...] érdemi vitát lehessen lefolytatni a készülő disszertáció módszertani megfeleléséről.”* Összefoglalva: a jelenlegi szabályozás nem követi a szabályzatalkotó szándékát, miszerint a komplex vizsgán számot kell adni egyrészt a mesterképzést (jelentősen) meghaladó elméleti jártasságról (az adott DI esetén az üzleti tudományokban), valamint a doktorandusz első két évben folytatott kutatásáról és annak látható/mérhető eredményeiről. Fentiek okán a monitorfeltétel teljesítése nem megfeleltként értékelhető.

A nyelvi követelmények pontosítására vonatkozó monitorfeltételt a DI megfelelt szinten teljesítette. A nyelvi követelményekre vonatkozó központi előírások a jogszabályi rendelkezés alapján ugyanis megszűntek.

A felvételit követően esetlegesen előírt konverziós vagy felfrissítő kurzusokhoz kapcsolódó, részletszabályok kidolgozását kérő monitorfeltételt a DI megfelelt szinten teljesítette. A BCE doktori képzéseiből kivezetésre került a konverziós és felkészítő kurzusok.

ESG 1.5 Oktatók

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.7 Információkezelés

A Bizottság akkreditációs jelentésében fejlesztendő területként fogalmazta meg az intézkedési terv gyakorlatának implementálásával párhuzamosan minőségbiztosítási indikátorok meghatározási és értékelési gyakorlatának kialakítását, alkalmazását. A monitorbeszámolóban a DI nem jelzett fejlesztést a meghatározott szemponttal kapcsolatosan. Kiindulva a doktori iskolák intézményi szintű céljainak és indikátorainak meghatározási gyakorlatából, megállapítható, hogy a DI a monitorfeltételt egyelőre *részlegesen teljesítette*. Ahogyan a korábbiakban is meghatározásra került, amennyiben az intézményi gyakorlat a doktori iskolák szintjén határozza meg és értékeli a célokat és célindikátorokat, úgy javasolt a szabályozási környezetet módosítani az intézmény által alkalmazott irányítási mechanizmusnak megfelelően.

Más oldalról a DI az akkreditációs jelentésben megfogalmazott ajánlásokkal összhangban egyértelmű beavatkozásokat kezdeményezett az pályakövetési adatbázis frissítése, valamint a külső érdekeltek szerepének meghatározása, bevonásuk erősítése céljából.

ESG 1.8 Nyilvános információk

A DI honlapján elérhető összefoglaló a végzetek számáról és rövid elemzés az elhelyezkedési adatokról is. A DI monitorfeltételt *megfelelt* szinten teljesítette.

A DI a felvenni tervezett létszámról a felvi.hu oldalon ad hírt. A monitorfeltétel teljesítése *megfelelt* szinten értékelhető azzal a megjegyzéssel, hogy a honlapon elérhető felvételi felhívás kiegészítése azon okból indokolt, hogy a jelentkezők elsősorban a honlapról és az ODT-adatbázisból tájékozódnak, kevésbé a felvi.hu-n.

Bizottsági észrevétel: az ODT-adatbázisban még a 2019. évben hatályos DI Működési Szabályzat érhető el.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

IV. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2021. május 28-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Sándorné Kriszt Éva egyetemi tanár, Budapesti Gazdasági Egyetem

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Rappai Gábor egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Vilmányi Márton egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem

Kiss Gergely (Miskolci Egyetem), a Doktoranduszok Országos Szövetsége delegáltja, a jelentéstervezet átolvasásával támogatta a monitoreljárást.

A MAB Titkárság részéről a monitoreljárást és a Bizottságot támogató kolléga: Csonka Diána ügyvivő.

V. Melléklet

V.1 Értékelőlap

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	A DI fejlesztendő területeként jelentkezik a hatályos Minőségbiztosítási Szabályzat eddigiekben be nem vezetett eljárásainak implementálása. Minőségbiztosítási szempontból mindenképpen kritikus kérdésként jelentkezik a Szabályzat által definiált intézkedési terv létrehozatali, és korrekciós gyakorlatának kiépítése.		X	
	E fentiekén túl kritikus kérdésként jelentkezik az ugyancsak a Minőségbiztosítási Szabályzat által definiált minőségbiztosítási beszámoló összeállításának és értékelési gyakorlatának implementálása, összekapcsolása az intézkedési terv korrekciójának gyakorlatával.			X
1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	Szükséges a kurzusfejlesztési és értékelési folyamatok szabályozottságának növelése, a döntési pontok és kompetenciák pontos szabályozása.	X		
	A 2021-es évfolyam Képzési Tervében a DI tüntesse fel az új, gazdasági etika és spiritualitás specializációhoz tartozó tantárgyakat.	X		
1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése	A komplex vizsga ismételhetőségének szabályozását – a Kormányrendelet 12/A. § (4) bekezdésének megfelelően – módosítani szükséges a doktori tanulmányaikat 2016 és 2020 között megkezdő évfolyamokra érvényes egyetemi Doktori (PhD) Szabályzatban (EDSZ) és a DI Működési Szabályzatában, ill. a honlapon szereplő tájékoztatóban is.	X		

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
	A 2020. évi EDSZ-ben rögzíteni szükséges a disszertáció és téziszfüzet terjedelmére, benyújtandó példányszámára és formai követelményeire vonatkozó előírásokat.	X		
	Az Nftv. 72. § (5) bekezdése az ODT hatáskörébe utalja a komplex vizsga szervezési elveinek meghatározását, ami alapján a komplex vizsga elméleti része alatt számon kérhető tárgyak, témakörök listáját a Képzési Tervben fel kell sorolni. A DI jelölje ki a komplex vizsga elméleti része alatt számon kérhető tantárgyakat, témaköröket, melyek listáját a Képzési Tervében rögzíti.			X
	A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 13. § (3) bekezdése értelmében a DI szabályzatában rögzíteni kell a nyelvi követelmények teljesítéséhez elfogadott valamennyi idegen nyelvet.	X		
	A felvételit követően esetlegesen előírt konverziós vagy felfrissítő kurzusok esetében a DI rögzítse a feltételeket (például: az előírható maximum terhelést, a teljesítés határidejét, a kurzusok elszámolásának módját [pl. ezek jellemzően 0 kredites kurzusok, a 240 teljesítendő krediten felül]).	X		
1.7 Információkezelés	Mindenképpen fejlesztendő területként jelentkezik az intézkedési terv gyakorlatának implementálásával párhuzamosan minőségbiztosítási indikátorok meghatározási és értékelési gyakorlatának kialakítása, alkalmazása.		X	

M A B
MAGYAR FELSŐOKTATÁSI
AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.8 Nyilvános információk	A DI a honlapján nyújtson tájékoztatás a végzettjei elhelyezkedéséről.	X		
	A DI a honlapon elérhető felvételi felhívásban nyújtson tájékoztatást a felvenni tervezett hallgatói létszámról.	X		